

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/L. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani štev. 11.467.

Osrednje glasilo državnih nameščencev in upokojencev.

KOŠAČAN:

Velikonočne misli.

Pomlad je spet prišla. Prišla je z vsem očarujočim, brstečim življenjem. Polja in travniki, hrib in dol se ogrinjajo v zeleno odejo, poživljeni z žvrgolečimi in prepevajočimi ptičjimi zbori. Solnce sije čimdalje jasneje in gorkeje, vabeč v pomlajeno naravo. Ti prirodni pojavi zajamejo tudi človeško dušo. Prebuja se iz zimske mračnosti in otrplosti, dobra volja in veselo, živo razpoloženje se seli vanjo.

In v to simfonijo pomladi in življenja se meša brnenje velikonočnih zvonov in tajinstvenost verskega vstajenja. Komu ne bi zavalovali v srcu novi upi, lepše nade na življenje sploh? Tako nas razgibajo sveže sile, novo pričakovanje. Izboljšanje, uživanje je pomladno-življensko geslo, četudi v delu in skrbeh!

V tem smo si vsi enaki, vsi sloji, vsi narodi, vse človeštvo. Tako ne zaostrjamo tudi mi — uradniki, vajeni dela in težav.

Kolikokrat smo že obhajali po prevratu velikonočno vstajenje, snujoč najboljše načrte in goječ trdne nade, da se končno že ustvari tudi državnim uslužbencem znosno, njihovi važni službi ustrezajoče življenje. Trnjeva je bila ta pot pokretov in izboljšanja in težko so se izbojevali posamezni uspehi. Največje izboljšanje pa beležimo iz 6. januarja 1929. Uradniške osebe in gmotne težnje, zlasti upokojencev pa še vedno niso docela izpolnjene. Zato in da se dokončno uredi uradniško pravo, je poverila sedanja vlada posebno komisijo z izdelavo osnutka novega uradniškega zakona.

Osnovna temeljna načela te novele so še neznana. Poslale pa so uradniške organizacije, in tudi naša Zveza drž. uslužbencev in upokojencev svoje misli in predloge omenjeni komisiji. Te in tudi mnenja posameznih tovarišev smo že brali v »Našem Glasu«. Ogromen bo tedaj material, ki se bo zbral in katerega bo morala pregledati postavljena komisija, preden bo začela sestavljati zakonski osnutek sam. Katera načela bo povzel, katere smeri ubral, o tem se še ni odločilo. Ali zdaj ali poslej bo šel razvoj uradniškega prava tako glede osebnih, kakor glede materijalnih določb pot izboljšanja, spopolnjevanja in izenačevanja, seveda ob polnem upoštevanju stopenj izobrazbe posameznih drž. uslužbencev in njihov upokojencev.

Mnoge skupine, zlasti nižjih kategorij, služitelji, zvaniki in dnevnicarji, pričakujejo z novim zakonom izboljšanja svojega stanja, zlasti glede prejemkov — to velja prav predvsem za upokojence; drugi po možnosti tudi. Težnja vseh pa gre po stabilizaciji in izenačenju glede napredovanja, v kolikor je kaka upravna panoga še prikrajšana napram drugi.

Kolikor mogoča ugodna ureditev uradniškega vprašanja je stremljenje in želja celokupnega drž. nameščenstva, da si je v gmotnem oziru postavljena v državnem proračunu za leto 1930./31. za izboljšanje prejemkov aktivnih uslužbencev le vsota 140 milijonov, za prejemke upokojencev pa 74 milijonov.

Naši velikonočni piruhi so položeni tedaj predvsem v ugoden, vsestransko pravičen in dosledno izdelan uradniški zakon, ki je na vidiku.

K vprašanju bolniškega zavarovanja.

Dočim so drugi stanovi po večini že delj časa preskrbljeni za slučaj bolezni, je drž. uslužbenstvo v tem oziru prav malo zavarovano. Da je torej na vsak način treba poskrbeti, da bo drž. nameščenec vsaj ob težkih in dolgotrajnih boleznih, ki tudi gmotno dobro situiranega človeka lahko uničijo, vsaj toliko zavarovan, kakor so to dandanes že ročni delavci, tega menda ne bo treba nikomur več dokazovati.

Seveda je kakor z vsako novo stvarjo, tudi s tem vprašanjem. Težko je prepričati vse posamezne državne uslužbence, da je ureditev tega vprašanja v njihovo eminentno korist in da se zato tudi nekih, verjetno zelo nizkih žrtev ne smejo bati.

Približno enake razmere kakor pri nas, so tudi po drugih delih naše države. Tudi drugod bo treba še precej truda in časa, preden bodo vsi drž. nameščenci prepričani, kaj je v njihovem interesu in preden spoznajo, kaj je treba ukreniti v tem oziru. Za primer, navajamo po zagrebškem »Našem Glasu« poročilo bolniške blagajne javnih nameščencev in upokojencev v Osijeku.

V Osijeku je prvi občutil potrebo, da se vprašanje bolniškega zavarovanja javnih nameščencev čim prej reši v obliki organizirane medsebojne vzajemne pomoči, višji finančni svetnik g. Mijat Klas. Že l. 1928. je dal pobudo, da bi se v Osijeku osnovala bolniška blagajna javnih nameščencev in upokojencev. Bil je namreč prepričan, da bi bilo le s tako organizacijo mogoče nuditi članom prve pogoje za praktično rešitev tega problema in zmanjšati uradniško bedo.

»Spočetka je imel malo uspeha — beremo v tem poročilu — to pa ne zato, ker so morda uradniki kazali premalo zanimanja za stvar, temveč

zato, ker so mislili, da bo rešitev prišla kar sama od pristojne oblastvene strani. Zato je ta mlada organizacija leto dni le životarila. Šele ko je veliki župan g. J. Kučić pokazal za stvar zanimanje, je nastalo med uradničtvom živahniješe gibanje, da si še vendar ne tolikšno, kakršno bi moralo in moglo biti.

V bolniško blagajno je pristopila komaj četrtina javnih nameščencev v Osijeku, dočim ostali zro nanjo apatično, da si imajo priliko, da bi se pričeli o njeni koristnosti.

Po pravilih more postati član blagajne vsak javni nameščenec in upokojenec, ki živi v Osijeku. Plača vpisnino 15 Din, redne članarine zase 10 Din in za vsakega sprejetega družinskega člana še po 5 Din na mesec. Zato ima pravico do brezplačne zdravniške oskrbe, do brezplačnih zdravil, do brezplačnega zdravljenja v javnih bolnicah, in sicer v II. oskrbovalnem razredu (za kar plača blagajna z ozirom na čl. 112. uradniškega zakona razliko med II. in III. razredom), dalje ima pravo do manjših kirurških operacij in do drugih ugodnosti. To pravo do pomoči dobijo člani po preteku enega meseca po vpisu in vplačilu članarine za ta mesec.

Blagajna je po njihovi stanovski organizaciji sklenila pogodbo z vsemi zdravniki v Osijeku takó, da znaša zdravniški honorar za obisk na bolniškem domu 30 Din, v ambulanci pa 20 Din. Zdravnikom so bila izdana potrebna navodila. Za prodana zdravila dajejo lekarnarji popust.

V minulem letu izkazuje bolniška blagajna ugoden uspeh za člane. Velik del vseh se je v obilni meri posluževal svojih pravic. Slabše je odrezala blagajnica, ker so bile ob času slabega vremena bolezni zelo pogoste.

Dohodki blagajne v l. 1929. so znašali 20.348 Din. Toliko je blagajna prejela na članarini, dočim je treba ugotoviti, da se je razen osiješke oblasti samouprave, ki je poklonila bolniški blagajni 1000 Din, ni nihče drugih spomnil s kakim darilom.

Izdatki so bili naslednji: za zdravniške honorarje 5000 Din, za zdravila 7254 Din, za bolnišnične stroške 1603 Din, za režijo 6500 Din, skupno tedaj 20.438.49 Din. Torej je blagajna zaključila z malim primanjkljajem.

Režije so občutne, ker so bila tiskana nova pravila, knjige in tiskovine ter je bilo treba zadostiti tudi drugim izrednim potrebam.

Zaradi znatnih premestitev uradništva je bil tudi odpadek članstva znaten. Zato bi bilo želeli, da se ta odpad nadomesti z novimi člani, če bo dovolj stanovske zavesti med drž. nameščenstvom.

Značilen je pri tej bolniški blagajni pojav, da dnevno prihajajo prijave od uradništva in učiteljstva z željo, ki želi biti sprejeto v organizacijo. To je važen dokaz, da se budi zanimanje zanj in da ljudje pričenujajo spoznavati važnost te akcije. Razumljivo je, da se tej zahtevi na žalost ne more ugoditi, ker morejo postati člani samo tisti drž. uslužbenci, ki so nameščeni v Osijeku.

Novi proračun.

Celotni letošnji proračun znaša 13.348.013.160 Din. Proračun splošnih drž. izdatkov znaša 8.534.561.553 Din in je uravnovešen z dohodki v enaki višini. Proračun dohodkov drž. podjetij, ki se vodijo ločeno, znaša 4.813.451.607 Din, napram 5.241.896.863 Din dohodkov, kar predstavlja torej presežek dohodkov za 428.445.256 Din.

Iz ekspozicije finančnega ministra, kateri je bil priložen v obliki spremene pisma k proračunu, posnemamo nekaj podatkov. Letošnji proračun znači novo stopnjo v razvoju naših drž. financ. Predstavlja odločen pokret v smeri k ustvaritvi trdnih finančnih temeljev za čim živahnije in intenzivnejše razvijanje drž. življenja. Napram proračunu za l. 1929./30., ki je znašal 12 milijard 460 milijonov dinarjev se zdi, da je letošnji občutno povečan. Ta razlika je samo navidezna, ker je lanskemu proračunu treba dodati še izvenproračunske, naknadno odobrene kredite v znesku 539.6 milijona dinarjev. Tako je med proračunom za minulo proračunsko leto in med letošnjim dejanska razlika samo 343.90 milijonov. Povečanje izdatkov je posledica povečanih potreb splošne državne uprave. Za odplačila drž. dolgov je predvideno nad 120 milijonov Din več, za višje prejemke častnikov in drugih izdatkov vojnega ministrstva je zvišan kredit za 97 milijonov. Izdatki za organizacijo banskih uprav so se povečali za 55 milijonov Din, izdatki za investicije in že pričete zgradbe pa za 68 milijonov Din. Za dodatke uslužbencev splošne drž. uprave po specialnih zakonih je bil potreben višek 140 milijonov Din, za izplačilo pokojnin se je pa zvišal kredit za 74 milijonov Din. Vseh teh povečanih izdatkov skupni

značaj je ta, da izhajajo iz zakonov, ki so položili drž. upravi nove temelje.

Znatno so se povišali dohodki na davkih. Tako so se zvišali dohodki neposrednih davkov v minulem proračunskem letu za 190 milijonov Din nad proračunjen znesek. Enako neposredni davki. Trošarin je bilo vplačanih za 139 milijonov Din več nego v letu 1928., taks pa za 65 milijonov Din. Monopolski dohodki so se zvišali v proračunskem letu 1929./30. za 41 milijonov Din napram prejšnjemu.

Kredit za izplačevanje pokojnin je povečan od 786 na 860 milijonov Din, kar je posledica povečanega števila upokojencev in prevedbe kronskih pokojnin na dinarske.

V novem proračunu so državni dohodki sestavljeni na isti podlagi, kakor v prejšnjem. Dohodek neposrednih davkov je predviden s 146 milijonov viška nad dosedanjimi. Proračunsko zvišanje dohodkov od taks znaša napram zadnjemu proračunu 45.7 milijonov, višek carin pa za 89.8 milijonov.

Glede najetja posojila v inozemstvu se vlada v minulem proračunskem letu ni hotela prenaglati, ker ni bilo nujne potrebe. Zasledovala pa je razvoj položaja mednarodnega denarnega trga in še vedno čaka na trenutek, ko bo mogoče najeti posojilo pod najugodnejšimi pogoji. Posojilo bi se uporabilo za stabilizacijo dinarja in za razna javna dela. S tem bi se gospodarska delavnost prebivalstva pospešila, zaposlili bi se pa tudi siromašni sloji pasivnih pokrajnin. Vse to bi dvignilo kupno moč prebivalstva in zvišalo obči konzum, kar bi spet ugodno vplivalo na splošno državno gospodarstvo.

Finančni zakon za leto 1930./31.

Novi finančni zakon je v marsičem sličen lanskemu, le da je še manj obširen in vsebuje res samo določila, ki urejajo izvrševanje proračuna. V podrobnostih bomo navedli par važnih, obče zanimivih določb s posebnim ozirom na vse, kar zanima drž. uslužbence.

Vse izdatke iz raznih fondov ali skladov mora pregledati in odobriti glavna kontrola. Izdatke iz teh skladov ali pa iz drugih, izvenproračunskih sredstev, po specialnih zakonih ali odločbah, kot nagrade itd., mora predhodno odobriti predsednik ministrskega sveta, ki sme s posebnim ali specialnim pooblastilom poveriti to odobritev tudi pooblaščenecem.

Takozvane »državne obveznosti iz prejšnjih let«, se smejo vršiti tudi po izteku minulega računskega leta. Izplačujejo se iz obratne glavnice, iz kazane v poslednjem končnem računu.

Pravosodni minister (je pooblaščen, da sme postaviti za izvedbo ci-

vilnega in kazenskega postopnika potrebno število osebja pri sodiščih tudi preko proračunski določenega števila.

Prosvetni minister sme uvesti plačevanje vstopnic za muzeje. Iz teh dohodkov se bodo krili izdatki muzejev po posebnem pravilniku. Nadalje ureja zakon prejemke stalnih sreskih šolskih nadzornikov, njihovih potnih stroškov in povprečin. — V krajih, kjer so meščanske in narodne šole v drž. poslopih, morajo zgradbe vzdrževati šolske občine iz svojih sredstev.

Minister za notranje posle je pooblaščen, da sme postavljati uradnike v I. kategoriji na mesta, ki so v proračunu določena nižji kategoriji. — Kadar orožniki potujejo službeno ali na zdravljenje, imajo pravico do brezplačne vožnje po železnicah.

Na vsa zvanja uslužbencev, ki ne spadajo v uradniške kategorije (t. j. zvaniki in služitelji) se smejo

postavljati poedinci kot dnevničarji (povdarek je na besedi »se s mejo«; zakon tedaj ne predpisuje, da se morajo na zvančniška in služiteljska mesta postavljati dnevničarji). Ta določba ne velja za osebe straže drž. policije, pravosodne straže, ptt. stroške, za cestne nadzornike, logarje in za zvančnike finančne kontrole.

Važna je določba, ki odreja, da se sme v breme svobodnega kredita za uradnika višje kategorije in skupine postaviti le en uradnik nižje kategorije in skupine. Vendar se skupno ne sme prekoračiti ne število, ne celotna vsota proračunskih kreditov.

Ministri smejo ne glede na število stanje uslužbencev in na višino kreditov, določenih za poedine banke uprave ali finančne direkcije, v mejah skupnega števila uslužbencev in skupnega kredita zanje, postavljati in premeščati svoje osebe.

Glede odobravanja pogodb in nabav ter del v drž. režiji, določa na predlog resornega ministra sporazumno s finančnim ministrom ministrski predsednik višino, do katere smejo bani in drugi šefi uradov izdati ta odobrenja.

Velike važnosti je določba, da ne sme biti n'čie član upravnega ali nadzornega odbora pri več drž. ustanovah ali podjetjih razen v enem.

Izredne važnosti je določba o povračevanju prejemkov, izplačanih na temelju kasneje razveljavljenih odločb. To določbo objavljamo doslovo na drugem mestu.

Vse določbe dosedanjih finančnih zakonov, s katerimi so bili veljavni zakoni spremenjeni, ukinjeni ali dopolnjeni in vse uredbe, vsi pravilniki in predpisi, že izdani na podlagi pooblastitev v teh zakonih, veljajo še naprej. D.

Odtegljaji za nabavljalne zadrage.

Ljubljanski »Poštni Glasnik« objavljva v svoji 11. številki naslednje obvestilo:

»Kakor znano, plačujemo državni uslužbenci že od 1. julija 1928. neprostovoljne prispevke za kreditne zadruge glavne zveze nabavljalnih zadrug v obliki odtegljajev od plače, in sicer uradniki po 10 in nižji uslužbenci po 5 dinarjev na mesec. Na pritožbo nekaterih posameznikov je izdal g. pravosodni minister z odlokom št. 100.598 od 14. decembra 1929. naslednjo odločbo:

»Rešavam, da se ustavi izterjava nje za račun zveze nabavljalnih zadrug po razpisu št. 41.778 od 4. julija 1928. kot na zakonu neosnovano, kolikor bi posamezni uradniki in uslužbenci sami ne želeli, da se jim odteguje, ker v čl. 374. finančnega zakona za leto 1928./29. ni predviden nikak prisilni prispevek za zvezo nabavljalnih zadrug, pa je zato čl. 14. uredbe o izpremembah in dopolnitvah uredbe o nabavljalnih zadrugah državnih uslužbencev od 12. maja 1928. neobvezen.«

Na osnovi tega rešenja vlagajo sedaj posamezni drž. uslužbenci na svoja oblastva prošnje, da se jim neht odtegovati prispevek za nabavljajno

zadrugo. Na poštno direkcijo prihajajo sedaj takele prošnje:

Po čl. 128. uradniškega zakona kolka prosto.

Predmet: Ukinjenje odtegljajev za drž. nabavljajno zadrugo.

Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani.

V smislu odloka ministrstva pravde številka 100.598 od 14. decembra 1929. in v smislu razsodbe državnega sveta št. 19.155 od 8. julija 1929. prosim, da mi direkcija ustavi nadaljnje odtegovanje prispevkov za nabavljajno zadrugo, ker se je ne poslužujem in se je tudi v bodoče ne bom posluževal. Obenem prosim, da se mi povrnejo dosedanjí odtegljaji, to je od 1. julija 1928. do 30. aprila 1930. v skupnem znesku dinarjev.

V dne . . aprila 1930.

Pripominjamo, da imajo oni, ki so stopili po 1. juliju 1928. v državno službo, manj obrovov in morajo temu primerno izračunati vsoto doslej odtegnjenih zneskov. Za ves čas znaša pri uradnikih 220, pri nižjih uslužbencih pa 110 Din.«

Praznovanje praznikov v drž. uradih.

Dne 27. septembra 1929. je bil izdan zakon o praznikih. (»Uradni list« št. 401/100 od 9. oktobra 1929.) S tem zakonom — o katerem smo že svojčas obširno poročali — so bili urejeni dnevi, ob katerih državnim uslužbencem ni treba biti v službi razen v primerih, ki jih določa uradniški zakon, kakor so n. pr. bolezen, dopust itd.

Po tem zakonu državni nameščenci predvsem ne opravljajo službe ob državnih praznikih, t. j. na rojstni dan

Nj. Veličanstva kralja, na dan ujedinjenja.

Za rimsko-katoliške uslužbence so določeni kot službe prosti naslednji verski prazniki: Božič (2 dni), Novo leto, Sv. Trije kralji, sv. Jožef, Vnebohod, Velika noč (2 dni), Telovo, sv. Peter in Pavel, sv. Ciril in Metod, Veliki smaren, Vsi sveti in Brezmadežno spočetje blažene Device Marije.

Poleg tega so izenačeni glede službe v uradih tisti krajevni prazniki, ob

katerih poedina mesta po starih običajih slave svojega mestnega patrona, in sicer le tedaj, če na te dni v dotičnem mestu sploh počiva vse gospodarsko delo. Sicer se smatra take lokalne praznike enake verskim praznikom. Ob teh dneh opravljajo dežurni uslužbenci od 9. do 11. ure dopoldne nujne in neodložne uradne posle.

S tem zakonom o praznikih je bilo rešeno dolgo časa odprto in po raznih pokrajinah različno urejeno vprašanje praznovanja v državnih uradih. Z ozirom na nove sodne zakone, s katerimi se je uredila sodna služba, in sicer z ozirom na zakon o ureditvi rednih sodišč, na zakonik o sodnem postopanju v civilnih pravih in na zakonik o sodnem kazenskem postopanju se je pokazala potreba, da so se določili dnevi, katere je po teh zakonih smatrati za praznike in na katere so vezani izvestni pravni učinki. To se je zgodilo nedavno in je z uredbo pravosodnega ministrstva urejeno tudi to vprašanje.

Za vse državljane je po tej uredbi smatrati kot sodne praznike rojstni dan Nj. Vel. kralja, dan ujedinjenja in vse nedelje.

Za državljane rimsko-katoliške vere se smatrajo za praznike naslednji katoliški verski prazniki: Novo leto, Sv. Trije kralji, Svečnica, sv. Jožef, Marijino oznanjenje, sv. Ciril in Metod, sv. Peter in Pavel, Veliki smaren, Vsi

sveti, Brezmadežno spočetje blažene Device Marije, prvi in drugi dan Božiča, 2. dan Velike noči, Vnebohod, 2. dan Binkošti in Telovo.

Napram praznikom, ob katerih počiva delo v uradu, navaja tedaj nova »uredba o praznikih po sodnih postopanjih itd.« od 1. februarja 1930., (»Uradni list« št. 140/31 od 14. februarja 1930.), katero je izdal pravosodni minister tri dni več, in sicer: Oznanjenje Marijino, Svečnico in drugi dan Binkošti. Razen praznikov, ob katerih državni uslužbenci niso v službi, veljajo torej še tile trije dnevi za praznike v smislu navedenih sodnih in sodno-upravnih zakonov.

Za pravoslavne državljane je določenih še nekaj več dni, prav tako za državljane grško-katoliške vere (unijate), obenem so pa tudi določeni dnevi, katere je smatrati kot praznike za državljane evangeljskega veroizpovedovanja, islamske in židovske vere.

Za državne uslužbence v tej uredbi navedeni prazniki torej ne veljajo kot službe prosti dnevi, razen če so itak že naštetí v § 3. z a k o n a o praznikih.

Ker se je vsebina te nove uredbe deloma napačno tolmačila, smo smatrali za potrebno, da opozorimo državne uslužbence na to določilo, da ne bode glede praznovanja pomot ali dvomov.

Mednarodni značaj zadrugarstva.

Klic, ki je leta 1844. izšel iz Rochdala, je opazila vsa Evropa, opazili so ga pa tudi izven nje. Odmevi tudi niso izostali. Kar po vrsti so se pojavljali slični znaki v velikih industrijskih središčih, zrasli so propagatorji in organizatorji novega gospodarskega reda: Filip Buchez na Francoskem, Viktor Huber, Hermann Schulze-Delitsch, Friedrich Wilhelm Raiffeisen v Nemčiji, Luigi Luzzatti v Italiji, Kampelik na Češkem itd. Leto 1844. znači preokret v zadrugnem življenju. Tega leta je bil podan pravec za delo in osnovne ideje za

družne akcije. Tendence zadrugarstkega dela je stara, mnogo se je že poskušalo, toda vse to ni imelo željenega uspeha, dokler ni Rochdalskim pionirjem uspelo, da so na osnovi zbranih izkušenj ustvarili čvrsto podlago zadrugnemu delovanju. Temeljni kamen je bil dobro in srečno položen. To nam dokazujejo številke današnje stanja zadrugarstva, ki je objelo vso Evropo, celo ves svet. V kratki dobi osemdesetih let so bili doseženi neverjetno nagli in veliki uspehi. V dokaz nekoliko statističnih podatkov:

FRANCEVIČ:

Umor na Veliki petek.

Svečana pomladna ubranost je plaval po vsej krajini, ko je na veliki petek popoldne korakal Anton Baraga iz mesta v okolico. Neka skrivnostna sila ga je gnala na Močvirno stezo pod gozdnatim gričkom, kjer se je ob zapuščenem zidu nedavno zgodil nepojasnjen umor.

Ob potočku je postal in se zazrl po žametni zelenini, valoveči s prvim cvetjem tja do obraslega grebena, ki je zapiral obzorje nad ravnino, nekdanjim jezerom. Ob tekoči vodici — borenem solzaju — so gagale in se gugale race, štrofotajoč in čofotajoč po mehki močavi. V tem trenutku privleče rejena gaga grdo žabo iz blata. Na trati jo jame tretji, mrcvariti in mečkati, potem pa jo skuša požreti. Ali desetkrat je žabura razkrečila zadnja kraka, da sta visela ob rumenem kljunu nalik ogromnim brkom.

»Haha, pravi pravcati turški harambaša«, je spreletelo Barago. »Saj to je aga Gaga Aga, kakor v narodni pesmi aga Hasan Aga!« In domislil se je slične podobe iz nekega argentinskega pisca, ki opisuje udava v prašumi: velikanska kača si je stlačila v grlo jelena, in sicer z zadkom naprej.

Pa se je mogočni zalogaj ustavil ob rogovilah in meseni živi čep ni mogel več ne naprej ne nazaj. Tako je udav sam sebe udavil.

Neko opolzko zadovoljstvo je začutil v sebi, videč, kako raca s svojim lopatastim kljunom gnjavi in gnete žabji trebuh, preden ji bo preobili plen spolnil v požrešni golt. A zdajci so se mu misli preokrenile. Zakaj se je tolikanj unejevolil? Pojutrišnjem bo velika nedelja. Z izvoljenko bo treba napraviti izlet v avtu. Mladenka tako hoče. Bože mili, kje naj jemlje denar za svojo »miss Bar«, kakor so mu čačljivi in pačljivi jeziki krstili belo, vitko ljubico, ki presedi toliko noči v podzemskem zabavališču z njim? Izza teh dolgotrajnih sej znanci tudi njega bolj za teglo kličejo: Bar-aga! Bančnim uradnikom ni več postlano z rožicami. Posili so jim ondan otrgali osem odstotkov plače — za priboljšek predstojnikom. Odščipnili kar siloma, ker uradništvo ni maralo prostovoljno pristati na šest odstotkov znižanja. Zdaj pa mogotci še groze z redukcijami osobja! O, takole, hitro pa svetovnem potresu se je imenitno živelo. Smuknil si kurir v Pariz in tihotapil z valutami. Pa si jo včasih potegnil na Dunaj ali v Berlin ter se vrnil z dragulji, ki si dobičkonosno verižil z njimi.

In kakšen nenasit je ta krasna Eva!

V početku letošnjega predpusta mu je do dna izmolzla mošnjo. Nehote si je priklical v spomin nekdanje očetove nauke: »Živel v vinu, v vodi preminul!« Treba bi bilo opustiti to veseljaštvo. Ali kaj? Mar ni šel pred malo tedni k onemu starinarju, k Majerju pred Pekarškim mostom, kjer so v srednjem veku čez noč v košari obešali obrtnike — odrtnike, da bi zastavil drobceno zlato tobačnico, ozaljšano z nizom rubinov?

»Dober dan, kaj zaukažete?« se je oglašil sivec, ki je vstal iz udobnega naslanjača ter odložil neko knjigo. »Mogoče si izbereva kako vazo, starinsko sliko? Imam čisto imenitnih razjedank, ako izvolite.«

»Koliko mi posodite na tole tobačnico?« je bušilo iz Barage, ki se mu je zastudil plešasti vsiljivec.

»Hehehe, bomo videli, gospod«, je hitel in se hihital prekanjenec, sluteč prijeten zaslužek. »Tako, prosim, takoj.«

Premeril je z detektivskim pogledom Barago, češ, ali ni to kak mamin razvajenček, ki nima pojma o vrednostih. Nato je segel po večalu ter si z njim oborožil oko. Potrpežljivo je obračal umotvorček med suhimi prsti, nato pa zapičil svoj lokavi pogled v so-besednika, rekoč:

»Osem sto dam.«

»Dva tisoč ali nič.«

Oderuh je razprostrl roke v znak, da je zahtevek čezmeren in mu ni mogoče ustreči. Baraga pa je molče zašklompnil pokrovec in se zasukal k durim. A stari grabinovec ga je prestregel:

»Dobro srce imam, rad vidim mladino. Nate dva jurijs, samo pobotnico podpišite.«

Pa saj ste vstavili 2500 dinarjev.«

»Kje pa bi bil drugače moj dobiček?«

»Prav pravite.«

In Baraga se je poslovil.

Vse to mu je sedaj prešinilo duha.

»Ah, kako sem kratke pameti«, se je udaril zdajci po čelu. »Čemu pa ne bi šel k Majerju? Prodam mu zastavljeno tobačnico za vekovekovni vek. Odkupiti je tako in tako ne bi mogel zlepa. Miss Bar in Bar-Aga morata za praznike kam švigniti!«

In napotil se je nazaj proti mestu. Spomnil se je, da je veliki teden in kako so bili njega dni to sijajni trenutki. Otrok imovitih staršev v podeželskem mestecu je užival čarobno velikonočnega prebujenja v naravi. Na veliko sredo je hodil s kmetsko deco vred k otroškim večernicam in občudoval velikanske in mnogoštevilne sveče, v četrtek otresal sadno drevje, da bi bolj

Na Angleškem je bilo konec leta 1928. v konzumnih zadrugah včlanjenih skupaj 5.885.135 konzumentov; v istem letu je pa to število zadrugarjev naraslo še za 306.097 članov. Na Angleškem preskrbujejo zadruge s kruhom nad 40%, z mlekom in mesom 20%, z oljem 8% celokupnega prebivalstva itd.

Na Francoskem je bilo konec leta 1928. organiziranih skupno 2.228.521 zadrugarjev. V Nemčiji 7.400.000, na Danskem 820.000, v Švici 347.386, na Madžarskem 1.300.000, v Jugoslaviji 502.000, v Bolgariji 700.000, v Indiji 336.259 itd.

Na vsem svetu je danes 78.000 nabavljajnih zadrug z 39 milijoni članov, 95.000 kreditnih zadrug z 12 milijonov članov in 40.000 poljedelskih zadrug, ki jim število članstva še ni točno znano. Smatra se pa, da ga je okoli 10 milijonov.

V Kanadi in v Avstraliji izvažajo poljedelske zadruge tretjino celokupnega izvoza žita. Slično so organizirani proizvajalci tudi v Argentini in v Severni Ameriki, kjer je zadrugarstvo mlajšega izvora. Zadrugno poljedelstvo gibanje v teh štirih deželah, ki zaglagajo svetovno trgovino z žitom po

devetih desetinah, je jako močno. Danska po svojih poljedelskih zadrugah sodeluje v mednarodni trgovini z maslom po tretjini, a v svetovni trgovini s slanino po četrtini celokupne svetovne produkcije.

Okoli 80 milijonov ljudi po svetu (razen Rusije) je danes že organiziranih v zadrugah. Vsi ti propagirajo zadrugno idejo, katero postavljajo na prvo mesto pred politične stranke, pred narodnostne težnje in verska nesoglasja. Zadrugno gibanje se širi in ga z isto ljubeznijo in iskrenostjo sprejemajo Nemci in Francozi, Turki in Grki, Bolgari, Jugoslovani, Madžari in Čehi. Nevidna sila, kakor pred dvema tisočema let v Kristusovih besedah, vse bolj polni dandanes duše poptentih in ekonomsko slabo stoječih množic, ki se združujejo v zadrugne ustanove, da se z gospodarsko silo ekonomski in kulturno dvignejo, da preprečijo barbarstvo in reševanje nesporazumov med poedinimi skupinami in narodi z orožjem in da zamenjajo grobi egoizem, sovraštvo in strast z načeli altruizma, ljubezni in človečnosti. Baš v tem pa leži mednarodni značaj zadrugarstva.

(»Zadrugarstvo«, Beograd).

Vestnik.

Vesele velikonočne praznike

vsem sotrudnikom in naročnikom, bralcem in dopisnikom, prijateljem in vsemu državnemu uslužbenstvu
želita

UREDNIŠTVO in UPRAVA.

OBČNI ZBOR ZVEZE DRŽAVNIH NAMEŠČENCEV ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI se bo vršil, z že objavljenim dnevnim redom, v nedeljo dne 27. aprila t. l. ob pol 10. uri dopoldne v beli dvorani hotela Union v Ljubljani.

Tajništvo Zveze posluje ta čas za stranke v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6/I. vsak delavnik (razen sobot in dni pred prazniki) od 19. do 20. ure. — Telefon Zveze ima številko 3474.

Povračilo potnih in selitvenih stroškov ureja nanovo »uredba o povračilu potnih in selitvenih stroškov civilnih drž. uslužbencev« od 15. marca 1930., št. 13.400/I. Uredba je objavljena v 48. kosu »Uradnega lista« od 14. aprila t. l. Izčrpen strokovni referat o novem, s to uredbo ustvarjenem pravnem položaju, posebno še z ozirom na razlike napram dosedanjim predpisom, priobčimo prihodnjič, na kar že danes opozarjamo.

Velikonočne počitnice na šolah so v smislu § 54. zakona o narodnih šolah določene letos od 17. do vštete 27. aprila.

rodilo, in sicer natanko tedaj, ko so zvonovi romali proti Rimu, v petek hodil »bohka pušat«, v soboto po blagoslovljeni ogenj in s sestro po meseni žegen — lešeni je bil teden dni poprej — v nedeljo k vstajenju med pikapokanjem z možnarji pri mežnarjevih. Vmes pa piruhi, ki jih je nosil mravljam umetnicam, da so jih okusno opisale in orisale s svojo kislino, in pomaranče, potice... Časi, mladi časi!

Pred Majerjem stoji. Neprijetno mu je, vendar vstopi.

»Želite?«

»Denarja potrebujem... Prosil bi vas, da mi odkupite zastavljeno tobacnico.«

»Žal mi je, a sem vam jo že zadnjič preplačal.«

»Kako to? Saj je zlata!«

»Ampak dragulji so ponarejeni.«

»Motite se, rubini so pristni.«

»Lahko vprašate katerega koli draguljarja...«

Baragu se je posvetilo: plesnivi lihtar je zamenjal drage kamene. Mahoma je vzbesnel:

»Okradli ste me!«

Pri tej priči ga popade za vrat in ga vleče do sosednih vrat. Slepjarja oblije zona. Še malo, pa se zgrudi kakor brez življenja. Tačas se Baraga zave. Kes in strah zaključeta. Kakor iz uma pobegne iz trgovine. Zaklene se v svojo sobo in ne gre nikamor. Vest ga

Nepravilno tolmačenje zakona o praznikih. Posamezni drž. uslužbenci rimsko-katoliške veroizpovedi izostajajo iz urada na dan svojega godu (imendana) brez dovoljenja, ker mislijo, da jim pripada po § 1. zakona o praznikih od 27. septembra 1929. pravica, da ta dan izostanejo iz urada. To tolmačenje je nepravilno, ker je pod »praznikom krstne slave« uslužbenca treba razumeti le krstno slavo pravoslavni uslužbencev, ki ni identična z imendanom (godom) rimskih katolikov. Zato je tako neupravičeno izostajanje iz urada nedopustno in kaznivo.

Trajanje računskega leta. Glavna kontrola je proučila rešenje g. ministra za finance št. 29.055/II. od 27. februarja 1930., s katerim je pojasnil: »da računsko leto 1929./30. traja do 31. avgusta 1930. in da v vsem še nadalje velja določba čl. 13. finančnega zakona za 1929./30. leto, dokler ne bo zakonskim potem spremenjena« — in je našla, da k temu pojasnilu nima kaj pripomniti. — Iz I. upravne seje glavne kontrole od 8. marca 1930., št. 18.372.

Podpisovanje nakazil in plačilnih nalogov pri kr. banski upravi. Gosp. ban je pooblastil načelnike vseh oddelkov kr. banske uprave Dravske banovine, da smejo polnoveljavno podpisovati plačilne naloge glede potnih računov, če je pomočnik bana potovanje predhodno že odobril. Načelnik splošnega oddelka sme podpisovati

peče. Gluha strežnica ga v soboto vpraša, zakaj je doma. Bolan? Po zdravniku? Ne! No tudi prav, lepo naj leži pa bo že bolje... Tako je ubijalec preždel v nemiru in trepetu še noč od sobote na nedeljo, a čudno: od nikoder ni hotelo biti redarstva, da bi ga vtaknilo pod ključ. Mogoče pa še niso zasledovali morilca? V nedeljo je pred svitanjem začul pritrkavanje. Vstal je, da bi se malce prezračil. A odkod tolika množica? Da ga le drhal ne spozna, ne obsuje ter opsuje, ali še kaj hujšega! Pa saj ne, to so verniki, namenjeni za cerkvenim obhodom. Pristopivši zasliši pomenek: »Ali veš, kako je bil stari Majer na veliki petek ob treh popoldne najden v omedlevici? Mislili so, da ga je kap in da je mrtev. Potlej so ga pa le nekoliko k sebi spravili. Poslali so po duhovnika. Ta se je sklonil nad bolnika in mu pokazal srebrno razpelo. Starec se je za spoznanje vzel, iztegnil dlan proti Križanemu in šibko zamomljal:

»Veste, častiti gospod, na tole vam ne morem bog ve koliko posoditi!«

»Meni se kar tako zdi, da mora biti oderuh Žid«, je modroval sobesednik, »čeprav se v naši čisti prestolici nihče ne izdaja za Izraelca. Kolikor poznam njegovo žilavost, se bo izliral. Nemara že danes vstane. Ležal bo od velikega petka do velike nedelje, kakor naš Gospod zveličar, jeli?«

vsa nakazila, oziroma ustavitve rednih prejemkov državnih in banovinskih uslužbencev iz drž. ali banov. proračuna. Načelnik prosvetnega oddelka podpisuje nakazila za izplačilo nadur učnemu osebju podrejenih šol. Isto pravico je dobil načelnik oddelka za trgovino, obrt in industrijo. Načelnik tehničnega oddelka podpisuje vsa nakazila do 50.000 Din, kolikor ni nazakovanje in izplačilo prepuščeno svobodni presoji (n. pr. podpore, subvencije, nagrade itd.) in si jih ban ni pridržal. Načelnik upravnega oddelka je pa pooblaščen, da podpisuje vsa ostala nakazila do višine 2000 Din, razen v slučajih svobodne presoje in v zadevah, katere si je ban pridržal v rešitev.

Podaljšanje železniških legitimacij. Prometno ministrstvo je podajšalo drž. uslužbencem in upokojenecem veljavnost legitimacij za 50% popust na železnicah in ladjah do konca meseca maja, kolikor teh legitimacij doslej še niso prejeli. Podaljšanje je bilo potrebno, ker ministrstvo iz tehničnih razlogov ni moglo pravočasno izdelati novih legitimacij. Dotlej bodo pristojni šefi izdajali uslužbencem namesto legitimacij posebna potrdila, kakor že doslej.

Pokojnina. Zadnji »Učiteljski Tovariši« poročajo: »Poznam bolezenski upokojeno učno osebo, ki je prejela dostavljen upokojitveni dekret že tekom meseca prosinca in so se ji sevé takoj s 1. februarjem ustavili prejemki. Toda pokojnine še do danes — dne 7. aprila ni dobila nakazane. Boizen, a že tretji mesec nobenih prejemkov. In vendar tudi upokojenec ne more živeti le ob vodi in zraku, posebno pa še bolnik ne. Skrajni čas je, da se to ublaži in se ti dolgi odmorji za vselej onemogočijo.«

Ustanovitev novih poštних direkcij. Dne 17. aprila so prenehale posovati oblastne poštne-telegrafske uprave v Ljubljani, Novem Sadu, Zagrebu, Sarajevu in Skoplju, z dnem 18. aprila so pa pričele poslovati novoustanovljene direkcije pošte in telegrafa. Teh je sedem, in sicer v Beogradu za področje mesta Beograda, v Skoplju za vardarsko in moravsko banovino, v Ljubljani za dravsko, v Zagrebu za savsko, v Novem Sadu za dunavsko, v Sarajevu za drinsko in zetsko banovino in v Splitu za primorsko in vrbasko banovino. — Območje dravske direkcije pošte in telegrafa se krije z ozemljem dravske banovine. Zato je bilo priklapljenih savski direkciji v Zagrebu 27 poštних uradov v Beli Krajini in v Medjimurju, kateri so prej spadali v pristojnost ljubljanske oblastne uprave p. t. Priključenih je pa bilo dravski direkciji 5 poštних uradov v Čabarskem okraju (Čabar, Gerovo, Plešče, Prezid in Tršče).

RUPNIK VINKO:

Med severnimi brati.

Turneja učiteljskega pevskega zbora po Češkoslovaškem.

26. III. — 7. IV. 1930.

Kdē domov můj... (Češka himna).

Prvi polet izven mej naše države ima Pevski zbor učiteljstva za seboj. Polni ognja stojimo posamezni člani zbora pred razredom in pripovedujemo radovednim glavicam o naši poti, naši pesmi, naših bratih na severu, njih ljubezni, o Zlati Pragi, velikem Dunaju itd. Prebiramo liste spomina, liste žive zemljepisne knjige ter vlivamo ljubezen v mlada srca.

Končno se porodi 26. marec, ves lep in poln radovednosti za nas pevce, nas kolednike, nas romarje. Pesem, češke ka-če, obilni kovčki in solnčen dan nam že ob pričetku turneje napolnijo srca z veseljem in razposajenostjo. Vlna vožnja preko Maribora, Gradca in Lince se vrši v tem znamenju. Vsak si poišče svoj kotiček ter se uredi po domače. Izbirati dosti res ne moremo, ker nas je 83, a v vozu je prostora za 72 oseb. Pa vendar se nihče ne jezi. Nasprotno. Humoristični list, ki ga izdaja med potjo tričlanski konzorcij in ki je pisan s pisalnim strojem, je nadel pev-

Odstrani vso nesnago, ne da bi tkanina pri tem trpe-la niti najmanjše škode. Radi tega je za pranje volne in svile idealno sredstvo

Služba banovinskega cestarja v območju cestnega okrajnega odbora v Škofji Loki, za cestno progo Podboršt-Petrovo brdo, je razpisana. Prošnje do 30. aprila na kr. bansko upravo s pozivom na razpis št. I. 3502 od 5. aprila t. l.

Tovariši! Nabavljajte svoje potrebščine pri trvdkah, ki oglašajo v »Našem Glasu«. Pri nakupu se sklicujte na naše glasilo. Kdor podpira nas, tega podpiramo mi.

Zabrana tožb učiteljstvu. Pod tem naslovom je izdala kraljevska banska uprava Dravske banovine naslednji odlok: Na tuuradno vprašanje, dali je glede na novi šolski zakon odlok ministrstva prosvete O. N. br. 9759 z dne 14. junija 1929. (po katerem mora učiteljstvo zaprositi ministrstvo prosvete za dovoljenje, da sme vlagati sodnijske tožbe) še v veljavi ali ne, je ministrstvo prosvete pod O. N. br. 9174 z dne 17. februarja 1930. odločilo, da ostane odlok ministrstva prosvete tudi nadalje v veljavi in se je ravnati po njem. — Prošnje za dovoljenje vložiti tožbe je taksirati z 25. Din.

»Učit. Tov.«

Izboljšanje plač francoskim in češkim drž. uslužbencem. Ministrski svet na Francoskem je sklenil dovoliti kredit v znesku 1000 milijonov Din v našem denarju za izboljšanje prejemkov državnih nameščencev. Izboljšanje se je imelo izvršiti šele s 1. januarjem 1930., pa je stopilo v veljavo že s 1. julijem 1929. Kakor utegne biti znano, so bile stare plače francoskih državnih nameščencev valorizirane 5.14 × proti letu 1914., nasproti

skemu zboru naziv »Potujoči cirkus«. Tako drdramo do Budjevic, kamor dospemo 27. marca ob 3. uri ponoči.

Budjevici se nam vtisnejo nepozabno v spomin. Čakajo nas zastopniki društev in vojske. Stisk roke in prijazen smehljaj je dovolj za pozno uro. Vojaki tiho pobere kovčke, moške z belimi listki, ženske z rdečimi listki in odpeljejo v vojašnico prvega pehotnega polka Mistra Jana Husa. Neverjetno pažnjo polagajo vojaki na trudne pevke in pevce. Voda in pripravljeno dišeče mlo nas posvežita. Pa vendar po kratkih besedah sladko zaspimo na snažnih vojaških posteljah.

Iz sladkega spanja nas dvigne budnica. Krasen pogled se nam odpre po širnem dvorišču in na velikanski spomenik. Pri zajtrku nam strežejo častniki s kavo in najboljšimi cigaretami. Vsak dobi za spomin sliko spomenika z lastnoročnim podpisom polkovnika Klubala. Med zajtrkom se kakor v pravljicah odpro stranska vrata krasne dvorjane ter zaslišimo zvoke vojaškega orkestra. Ali naj ostane srce v tem trenutku mirno? Solze nam silijo v oči. Po izmenjavi govorov in podelitvi diplom odidemo na dvorišče pred spomenik junakov, ki so padli pri Zborovu. Na obeh straneh spomenika stoji častna četa z godbo, ki intonira ob prihodu generala koračnico, po naši poklonitvi

no so se cene življenskih potreb proti letu 1914. dvignile samo 4.83 × in obdavčenje 11krat. — V Češko-slovaški republiki so plače valorizirane samo 6krat, cene življenskih potreb so poskočile 10krat in obdavčenje 14krat. — V kakšnih razmerah živi državni nameščenec v Jugoslaviji, je znano. V zadnjih dveh letih so sicer nekoliko padla živila, obleka in obutev je še zmeraj od sile draga, a stanarina je v najslabšem razmerju z dejanskimi cenami stanovanj. — P. Gl.

Obleke kemično čistijo, barva, plisira in lika tovarna J. O. S. R. E. I. C. H.

Službena obleka.

S posebnim pravilnikom je predpisano, da imajo nositi uslužbenci nošanje uprave od 1. julija dalje službeno obleko, in sicer večinoma tudi izven službe. Obleka je zato svečanostna (za svečane prilike) in delavna. Ta mora biti pa po naravi dvojna, druga poleti, druga pozimi; zlasti bo to veljalo za nošenje izven službe. K tem garnituram uniforme pa pride nedvomno še zimski in po možnosti letni plašč. Celotne opisane uniforme si ne bo mogoče nabaviti izpod 8000 do 10.000 Din. Od tega zneska bo treba n. pr. vsaj tretjino plačati vnaprej, drugo bo možno odplačevati z obroki. Za vse to pa je določena le mesečna doklada 200, oziroma 150 Din izza 1. marca t. l.

Prizadeto uradništvo zato želi, da osrednja vlada, ki je pokazala že veliko naklonjenosti do državnih nameščenec — če je to mogoče — najde primeren izhod. Morda bi se moglo reducirati splošna dolžnost, nositi službeno obleko, na nošenje ob svečanih prilikah, saj nošenje uniforme izven službe niti ne bi bilo vedno primerno. Vsekako pa bi bilo želeli, da se sedanja doklada zviša, oziroma izplača primeren nabavni prispevek. Saj sedanji službeni prejemki — s specialnimi dokladi vred — zadostujejo komaj za redne tekoče izdatke.

Organizacijske vesti.

Društvo drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani. Prihodnja odbojna seja se bo vršila izjemoma na belo nedeljo, dne 27. t. m., ob 3. uri popoldne v sobi Zveze drž. nameščenec v Frančiškanski ulici št. 6 (Učiteljska tiskarna), in sicer na željo mariborskih tovarišev, ki se dopoldne istega dne udeležijo občnega zbora Zveze v beli dvorani hotela Union. — Odbor je namreč povabil mariborsko Društvo drž. upokojencev in upokojenk za Slovenijo (v likvidaciji), naj odpošlje svoje zastopnike k odborovi seji v Ljubljano, na kateri se bodo določile smernice za ustanovitev posredništev, ker je neobhodno potrebno, da sliši in upošteva nasvete in želje izvenljudskih, predvsem seveda mariborskih tovarišev.

pa jugoslovansko in čehoslovaško himno.

Sledi obhod po Budjevicah ter naša poklonitev pred spomenikom polkovnika Šveca in škofa J. V. Jirsika. Po kosilu pevska vaja, nato pa ogled tovarne svinčnikov »Narodni podnik«, ki podari vsakemu škatlico svinčnikov s posvetilom v spomin. Kratek oddih na vojaških posteljah nam vlije moči in junaško se postavi zbor na oder k prvemu koncertu na Čehoslovaškem. Na podiju pozdravi zbor zastopnik mesta Č. Budjevič, kot pokrovitelj koncerta; na galeriji pa zapoje moški zbor »Foerster« par dobrodošlic in našo himno. Posamezne točke programa našega koncerta obkroži poslušalstvo s frenetičnimi aplavzi. Adamičev »Potrkan ples« se mora ponoviti. Zelo nas razveseli pozornost vojaštva, ki pokloni zboru venec. Po koncertu večerja, ples, godba in le neradi se odpravimo k počitku. Vojaški nam svetijo po vojašnici, snažijo čevlje, likajo obleke, skratka nam strežejo na vse načine.

Budnica nas uvede v 28. marec. Enak zajtrk, enaka navdušenost, isti obrazi, samo slovo veličastnejše. Ves čas igra godba pred vlakom na kolodvoru,

Za pogrebni sklad nižjih drž. nameščenec. Pripravljali odbor po grebnega sklada nižjih državnih nameščenec sklicuje ustanovni občni zbor na dan 4. maja 1930. ob 10. uri dopoldne v salonu restavracije »pri Levu« na Gosposvetski cesti št. 16 v Ljubljani. Vse tovariše in tovarišice, aktivne in upokojene, vabimo, da se tega občnega zbora v največjem številu udeležijo. — Odbor.

Občni zbor »Dobrote«. VIII. redni letni občni zbor »Dobrote«, območnega podpornega društva poštnih nameščenec v Ljubljani se bo vršil dne 11. maja 1930. dopoldne v dvorani Dejavne zbornice v Ljubljani, Miklošičeva c. — Pričetek ob 8. uri. — Ako bi občni zbor ob tej uri ne bil sklepčen, se bo pričel eno uro kasneje, t. j. ob 9. uri in bo sklepčen ne glede na število navzočih članov. — Dnevni red: 1. Poročilo odbora in pregledovalcev računov. 2. Sprememba pravil. 3. Predlogi. 4. Volitve. 5. Slučajnosti. — Predlogi članov se morajo najkasneje 8 dni pred občnim zborom prijaviti odboru, ker se sicer o njih na občnem zboru ne bo sklepalo.

Seja širjega sosveta UJU, poverjenišva Ljubljana bo dne 26. aprila 1930. na drž. ženskem učiteljskem v Mariboru. Začetek ob 10. uri.

Izredni občni zbor Društva davčnih uradnikov, sekcije Ljubljana. Upravni in nadzorni odbor sklicujeta v smislu členov 47. in 48. društvenih pravil izredni občni zbor za nedeljo dne 18. maja 1930. v Ljubljani v justični palači, ob 10. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Poročilo upravnega in nadzornega odbora. 2. Likvidacija sekcije. 3. Razrešnica dosedanjim članom upravnega in nadzornega odbora. 4. Ustanovitev poverjenišva. 5. Volitev odbora novega poverjenišva. 6. Slučajnosti. — Nova pravila so ti: skana v zadnji »Poreski službi«, katero bodo člani te dni prejeli. — Odbor.

Redni občni zbor Društva zemljiškoknjižnih uradnikov in izprašanih aspirantov v Ljubljani se bo vršil v nedeljo dne 4. maja 1930. ob 10. uri dopoldne v Celju v razpravi dvorani okrožnega sodišča št. 17. Dnevni red je bil objavljen že v 11. številki, stran 3. »Našega Glasu«. Vabimo ponovno vse cenjene člane in članice, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo. Istočasno prosimo svoje člane, da do občnega zbora poravnajo zaostalo članarino. — Odbor.

Članom »Samopomoči«! Na občnem zboru »Samopomoči« dne 16. februarja 1930. je bilo sklenjeno, deliti člane v skupino A in B. V skupini A plačujejo člani kakor doslej, po 2 Din za vsak smrtni slučaj, v skupini B pa po 4 Din samo v slučaju smrti člana skupine B, sicer pa po 2 Din. Vsak član skupine A, dobi v slučaju smrti izplačano tolikokrat po 2 Din, kolikor je članov v obeh skupinah, torej kakor doslej, član skupine B pa tolikokrat po 2 Din, kolikor je A-članov in tolikokrat po 4 Din, kolikor je B-čla-

nov. — Člani, ki hočejo prestopiti v skupino B, so naprošeni da to javijo na spodnji naslov ali poverjeniku. — Kdor se do 31. marca t. l. ne prijavi za skupino B, ostane v skupini A. — Naslov: »Samopomoč drž. nameščenec in upokojencev«, v roke blagajnika Frana Vidica, Maribor, Aljaževa ul. 5. — Opomba: Priglasitve k skupini B se še sprejemajo do preklica. Tajnik.

Udruženje zvaničnikov, zvaničnic in služiteljev finančnih in davčnih uprav za Dravsko banovino je imelo v nedeljo dne 6. aprila svoj redni občni zbor, ki se ga je udeležilo nadpolovico članov. Razveseljivo je, da so v kljub slabim gmotnim razmeram prišli na zborovanje tudi tovariši iz najoddaljenejših krajev naše banovine. Seveda je velik del zanimanja pripisovati peti točki dnevnega reda — poročilo delegatov iz Beograda — ki sta intervenirala, da se z novim uradničkim zakonom izboljša naš položaj. Saj tudi ni čudno, kajti morda nobena panoga državnega uslužbenstva ni izboljšanja tako zelo potrebna, kakor naša, zlasti tisti, ki imajo družine. Prvi korak k temu cilju, katerega tako nestrpnost že pričakujemo, je pa ravno novi, tako zaželeni uradniški zakon.

Pri razmotrivanju o našem društvenem razvoju in napredku, je bila izražena želja, da bi se združila vsa slična društva vseh resorov v eno skupno društvo, vendar se o tem še ni sklepalo, ker ne vemo, kako bomo po novem zakonu razpredeljeni. Dobro bi pa bilo vsekakor, da se od vseh strani prične že zdaj s predpripravami.

V odbor so bili soglasno izvoljeni sledeči tovariši: za predsednika Ilovar Ivan, zvaničnik pri davčni upravi Ljubljana okolica; za podpredsednika Hübscher Anica, zvaničnica pri računovodstvu dravske fin. direkcije; za tajnika Fink Ignacij, zvaničnik pri davčni upravi Ljubljana mesto; za blagajničarko Petrovčič Stana, zvaničnica pri dravski finančni direkciji; za odbornika Košir Stanko in Elsner Anica; kot namestnika Klančičar Franc in Jak Pavla; za pregledovalca računov Pristav Alojzij in Čuden Ljudmila.

Društveno pisarno vodi od sedaj naprej edinole tajnik. Da ne bo nepotrebnih zakasnitev vlog in nepotrebnega dela, naj se vloge in dopisi naslavlajo na tajnikov naslov. Vnovič opozarjamo članstvo, da je »Naš Glas« naše stanovsko glasilo. Zato bomo tudi nadalje v njem priobčevali vse društvene zadeve in naj ga vsak, ki še ni naročnik, takoj naroči. Naše društvo v zadevah, ki bodo v »Našem Glasu« objavljene, posameznikom ne bo moglo še posebe odgovarjati.

Iz uredništva. Gospodu A. W. v N. m.: Vaše notice o občnem zboru Nabavljalne zadruge žal nismo mogli več uvrstiti, ker je prispela šele 28. marca, ko je bil list že stavljen. Prosimo, da pošiljate vse objave in vesti tako pravočasno, da bodo vsaj 5 do

6 dni pred datumom izida prihodnje številke že v rokah urednika. — Gospodu Iv. K. v L.: Poročila o občnem zboru ljubljanskega »Hranilnega in posojilnega konzorcija« žal nismo mogli priobčiti, ker uredništvo ni prejelo vabila za udeležbo, niti ni navzlic ponovnim prošnjam moglo od strani udeležencev dobiti naprosenega poročila.

Radio-termalno kopališče v Laškem.

Od Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je prejela Zveza naslednji dopis:

Radio-termalno kopališče Laško je prešlo v last Osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Uprava kopališča je poverjena Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Kopališče s svojo naravno gorko vodo z radio aktivnostjo je indicirano zlasti za sledeče bolezni: reumatična obolenja vseh vrst, neuralgije, ischias, lumbago, kronična vnetja itd. Vsled klimatičnih prilik kraja Laško in okolice je bivanje v kopališču učinkovito tudi pri rekonvalescencah po težjih boleznih ali poškodbah, pri izčrpanosti v poklicu, v svrhu oddiha itd.

Toplice Laško so uživale svetoven sloves, zlasti pred vojno. Pa tudi po vojni so bile poznane daleč preko mej domovine. K temu slovesu so brez dvoma pripomogli zdravilni učinki vode, prijaznost in ugodne klimatične prilike kraja, lepa narava ter ugodne prometne prilike.

S tem, da je kopališče prešlo v last javno ustanove, je dana možnost za nadaljnjo ustopolnitev kopališča tako v zdravilnem efektu, kakor v smeri pocenitve celega zdravljenja. Zdravljenje mora biti pod stalnim nadzorstvom in vodstvom zdravnika strokovnjaka, naravno moč terme je treba pojačati z umetno elektro in hidroterapijo. Zdravstvena javna ustanova je k taki izpopolnitvi po svojem značaju poklicana in prisiljena. Na drugi strani javna ustanova ne išče trgovskega dobička ter je zaradi tega v položaju, da napravi kopališče tudi manj premožnim slojem dostopno. Na to zlasti hoče uprava kopališča polagati prav posebno pažnjo: ustvariti je treba moderno zdravstveno ustanovo tudi za manj premožne.

Kopališče Laško bo zaradi svoje velike kapacitete splošno pristopno najširši privatni javnosti, predvsem uradništvu, trgovcem in obrtnikom ter raznim svobodnim poklicem. Tako bodo imeli zlasti državni uradniki, uradniki mest in občin, raznih samoupravnih uradov in oblasti možnost, da tudi v slučaju, ako niso podvrženi obveznemu zavarovanju, uživati proti nizki ceni blagodat tega kopališča. Vsakdo bo v kopališču Laško našel miren in zdrav oddih za časa dopusta, ob izletih itd.

Te misli predložujemo stanovskim organizacijam z namenom, da jim na ta način damo možnost in priliko, da

Dr. Lj. Valjavec:

V Kragujevac.

Šumadija ima pri nas dobro ime, in v središče te junaške zemlje naj grem — to je čuvstvo, ki oslaja občutke negotovosti in ublažuje bridko ločitev. Kako bo tam? Proučujem vozni red in vidim, da ima Kragujevac samo dva vlaka na dan, ki vozita tako brzo kakor naš kamniški; in vendar ima mesto približno toliko stanovalcev kakor Maribor, če ne več. Šumadinci nimajo toliko potrebe voziti se, kakor mi.

Sedaj sem tu.

Zemlja je precej slična Slovenskim goram, tla so ilovnata, ali njeve imajo že večinoma črno zemljo. Ceste so tudi izven mesta precej široke, toda sama ilovica, sem in tje se vidi na klancih v sredi na priprostem način položeno kamenje, da se ob moškrem vremenu omogoči vožnja, toda o tlaku ni mogoče govoriti. Mesto samo ima lepe široke ceste, tlakovane so skoro vse, ampak sama kaldrma kakor v stranskih ulicah Beograda. Po kaldrmi v deževnem vremenu ho-

Oblačilnica za Slovenijo

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6

priporoča svojo bogato zalogo vseh vrst manufakturnega blaga. Državni uradniki dobijo blago na obroke samo s predložitvijo uradne legitimacije.

tudi na polju zdravstvenega skrbstva za svoje članstvo store nekaj koristi, nega in dobrega s tem, da svoje članstvo na možnost uspešnega in razmeroma cenenega zdravljenja v kopališču Laško opozore.

Podrobna pojasnila daje uprava Radio-Therma Laško.

Priporočamo trdko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških
in šolskih potrebščin.

Iz pravilnika o radiu. Oblastna poštna uprava je objavila nekatera pojasnila o pravilniku o radiu. Iz njih posnemamo par podrobnosti. Če naročnik odpove sprejemno postajo in proda svoj aparat komu drugemu, se že plačana naročnina za dotične tri mesece ne všteje v dobro kupcu oziroma prevzemniku aparata. Prevzemnik radioaparata ga mora na novo prijaviti, kakor to predpisuje člen 2. pravilnika, in mora vnovič sam plačati naročnino, in sicer od prvega dne tistega meseca, v katerem je radio začel uporabljati, pa do konca tretjega meseca. Tudi dedič, ki bi po umrlem podedoval radioaparat, mora postajo na novo prijaviti in za njo, kakor za povsem novo postajo plačati trimesečno pristojbino. Od umrlega že plačana naročnina se dediču ne všteje v dobro. — Postavljanje radioaparata ni dovoljeno le v zasebnih prostorih (stanovanjih), temveč se smejo aparati postaviti tudi v javnih lokalih, kakor na primer v gostilnah, kavarnah ali v društvenih dvorinah. Če se pa za tak, v javnem lokalu postavljen aparat pobira posebna vstopnina, mora lastnik aparata plačati po čl. 26. Pravilnika letno naročnino v znesku 1500 dinarjev. Vsi lastniki radioaparata naj se po teh določbah točno ravnaajo, da ne bo nepotrebnih kazni.

Gmotno stanje učiteljstva.

Iz »Učiteljskega Tovariša« posnemamo v celoti naslednji članek, ki jasno priča, kako težke so gmotne prilike učiteljskega naraščaja: »Zopet se je sestala komisija, da proučuje čas in socialnim potrebam primerno korekturo činovniškega zakona. Slišimo o potovanju srečno odbranih zastopnikov učiteljskega stanu v Beograd, da pojasnijo med drugim tudi našo skelečo socialno rano ter izposlujejo nujnega lečila. Pravim, našo »skelečo socialno rano«. Res je tako, Poslušajte: Učitelj(ica) študira po osnovni šoli še 8 dolgih let, v bodoče bo treba šteti 9, pa ima do usposobljenostnega izpita par dinarjev nad tisoč mesečnih prejemkov. S tem naj plača hrano, ki je navadno ne dobi drugje nego v gostilni, stanu primerno obleko, obutev, stanovanje, društvene prispevke, stanovske liste, revije in razne knjige za nadaljno izobrazbo, ako ne, če za časom zaostalo »zarjaveti«, par

dit, se še učim; domačini pravijo, da je tudi to mogoče. Ob hišah je skoro povsod širok trotoar, večinoma betonski. Avtobusov je dosti videti, posebno tistih za Beograd se ljudje bolj poslužujejo kakor železnice.

Vtis, katerega napravi mesto na novodošlega, je odvisen od tega, od kod pride. Ljudem iz Slavonije, Banata in Bačke Kragujevac gotovo precej imponira, nam pa manje, ker smo navajeni visokih stavb. Hiše so namreč večinoma pritlične, enonadstropnih je malo, dvonadstropna so samo nekatera državna poslopja. Pri znati pa moram, da so hiše meščanov, posebno zdravnikov, zelo lepe, imajo velika, celo luksuriозна okna. Mnogo je seveda še starih podrtij, toda niso tako slabe kakor macedonske. Vodovod za pitno vodo nima mnogo vode in še ta teče prav počasi, v hiše ni nikjer vpeljan. Zato vidiš pri hidrantih ob cestah zjutraj in zvečer gručo ljudi, ki čakajo na vodo, več moških, nego žensk.

V gostilnah in kavarnah ni nikjer ženske postrežbe, samo natakariji strežejo, celo v hotelih navadno ni

dinarčkov pa bi naj še vendar ostalo za neizogibne slučajne potrebe. Imam hčerko učiteljico začetnico, pa me prosi v slednjih dneh meseca, naj ji dam deset dinarjev za kruh, ker mora v gostilni, kjer je na hrani, kruh h kavi in k obedu še izven abonmaja plačati, češ, pri najbolji volji si ni mogla do konca meseca prihraniti deset dinarjev. — Potem pa se naj taka reva z vso vmeno in veseljem žrtvuje svoje mu poklicu. Ni čuda, ako marsikateri o tem času zaleze v dogove, kojih skrb ga muči in mu razjeda zadovoljnost ter se težko več izkoplje iz tega mučnega balasta. — Orožnik, finančni stražnik začetnik z osnovnošolsko izobrazbo ima prilično enake prejemke, pa še stanovanje, obleko za malenkostni pavšalni prispevek, izven tega pa še poskrbi vodstvo za skupno cenejšo hrano v »kasarni«, pa jim še tudi ob tej po tej svetovnovojni draginji slaba prede. Bog obvari, da bi hoteli morebiti temu ali onemu stanu oponašati njegov znabiti boljši gmotni položaj! Navedli smo te vrstice le v silobranu za svoj obstanek, opozorivši merodajne kroge na to, da je treba tudi učiteljstvu primerno njegovim dolgoletnim z ogromnim trudom in gmotnimi žrtvami spojenim študijem urediti prejemke tako, da se bo lahko brez razjedajočih skrbi polnomočno žrtvovalo vzgoji in pouku v srečo naroda in domovine. Govoril sem v Mariboru z nekim gospodom odvetnikom, pa mi je rekel, da je učiteljstvo preveč na lovu, kdaj naj bi dobilo par »kronce« več prejemkov. Pa mu odgovorim: Ena izmed prvih dolžnosti kulturnih delavcev je, da si ustvarijo materialno oporo, ker brez te je vsako kulturno, torej tudi prosvetno delo potreseno z razjedajočo rjo...

Obdravski učitelj.

Povračevanje neupravičeno prejetih prejemkov.

Opozarjamo vse državne uslužbence na važno določbo § 46. finančnega zakona za leto 1930/31., ki se glasi:

»Zahtevati ni povračila izplačanih prejemkov od onih oseb, katerim so odločbe o njih sprejemu v državno službo razveljavljene z razsodbami državnega sveta.

Kolikor so ali kolikor bodo z razsodbami državnega sveta razveljavljene odločbe o napredovanju ali razvrstitvi drž. uslužbencev, ni zahtevati od njih povračila preveč izplačanih prejemkov.

Če se je plačilo v primerih iz prednjih odstavkov že izvršilo, se pobrane vsote ne smejo vračati iz državne blagajne.

Državni uradniki, ki bi pripravili ali predložili izza 1. aprila 1930, v odobritev pristojnemu ministru ali zato pooblaščenim organom take odločbe in s tem povzročili škodo za državno blagajno, odgovarjajo solidarno za

sobarič. Hrana nam ni tako zelo tuja, kakor mnogi slikajo; zanimivo je, da šumadinci po največ smatrajo prikuho kot glavno jed, meso pa kot nameček. Dobi se tako že meso s prikuho vred servirano, n. pr. »boranja sa šniclom«, »krompir-piré sa bečkom šniclom«, »pilav sa svinjskom karé«. Vse tujke kakor: šnicla, šnajder, peglovanje, solundar (= dimna cev pri peči), smatrajo tu za srbske, ker se v cirilici pišejo fonetično. Vendar so že pričeli s čiščenjem jezika, v Beogradu sem celo že videl na jedilnem listu izraz »odrezak«. Cene so v splošnem iste kakor pri nas. Prazna stanovanja so na razpolago; za 800 do 1200 dinarjev na mesec jih dobiš z 2 do 4 sobami! Gledališča tu ni stalnega, gostujejo pa trupe, ki igrajo v hotelskih dvorinah. Semtertje se priredi tudi kak umetniški koncert.

V uradu se mi vedno zdi, kakor da bi bil pri vojakihi. Srbi sploh govorijo kratko akcentuirano, kakor bi poveljevali. Odgovori so tudi primerno disciplinirani, vsakdo vedno odgovori »razumem, gospodine«. Tudi uradnice, posebno strojna gospo-

povračilo škode pred glavno kontrolo, če ne dostajajo za izdajo takih odločb osnovni in jasno določeni pogoji v veljavnih zakonskih predpisih za sprejemanje oseb v državno službo,

Drobtine.

Pomni, da so dvojne nogavice le tedaj varstvo proti mrazu, če so čevlji tako široki, da se noga v njih udobno razprostere; pretesni čevlji stiskajo kri iz nog in pospešujejo zmrznjenje prstov.

Filozof Schopenhauer (1788—1860): Devet desetih naše sreče temelji na zdravju.

Išči solnce po zimi in poletju; solnce je naš največji zdravstveni prijatelj.

odnosno za napredovanje ali razvrstitev drž. uslužbencev. Odločba glavne kontrole postane izvršna, če jo spriče pritožbe odobri / kasacijsko sodišče. Pritožbeni rok znaša 15 dni.

Veliki dunajski profesor medicine Billroth je dejal: Zdravniku in bolniški strežnici je zelo mučno, če moreta pomagati samo pogojno ali pa sploh ne več. Samo eno uteho imata pri tem: zavest, da sta v polni meri storila svojo dolžnost.

Nikar ne postavi postelje k taki steni, ki je na zunaj prosta in ni pritisnjena k steni druge hiše; mrzli zid in nevidni preprih skoz zid pospešujeta postanek revmatizma.

(Iz mesečnika »Zdravje«, Ljubljana).

Pravila društva državnih upokojevcv in upokojenk v Ljubljani.

§ 1. Ime in sedež društva. — Društvo se imenuje: »Društvo državnih upokojevcv in upokojenk v Ljubljani«. Deluje na območju dravske banovine.

§ 2. Namen. — Namen društva je, ščititi in pospeševati gmotne, stanovske in gospodarske interese članov, zlasti ustvariti posebni podporni sklad za pogrebne stroške dedičem društvenikov, da se obvarujejo pred najbližjo stisko in bedo. Društvo je nepolitično.

§ 3. Sredstva za dosego namena. — Gmotna sredstva dobiva društvo iz rednih dohodkov (pristopnina in članarina) ter iz izrednih dohodkov (darila, volila, prostovoljni prispevki itd.) Namen društva pa se doseže: a) s sestavo, predložitvijo in zastopanjem vseh v prid stanovskim zadevam potrebnih vlog in prošelj, b) s prirejanjem sestankov in razgovorov v stanovskem in družabnem oziru, c) z ustanavljanjem krajevnih skupin (podružnic) v območju dravske banovine, č) z rednim stikom z »Zvezo državnih nameščencev v Ljubljani« na ta način, da je društvo pri njej večneno z vsemi svojimi člani; potom te Zveze pa z Glavnim Savezom državnih uradnikov in ostalih uslužbencev v Beogradu.

§ 4. Člani. — Društven član lahko postane vsak državljani kraljevine Jugoslavije, ki je upokojen drž. nameščenec ali upokojena državna nameščenska ali vdova in sirota državnega nameščenca (nameščenske).

§ 5. Pristop. — Pristop je priglasiti pismeno društvenemu glavnemu odboru. Glavni odbor odloča o sprejemu, ni pa obvezan, navesti vzroke, ako se sprejem odkloni. Proti odklonitvi je dopusten priziv na občni zbor. (§ 14., 15.).

§ 6. Pravice članov. — Vsak član ima pravico: a) udeleževati se razprav pri občnih zbiorih in sestankih, b) jemati vpogled v sejne zapisnike in upravo društvenega imetja, c) staviti

predloge, o njih glasovati, voliti ter voljen biti.

§ 7. Dolžnost članov. — Vsak član ima dolžnost: a) po svojih močeh podpirati in pospeševati društveno stremeljenje, b) točno plačevati po občnem zboru določene prispevke.

§ 8. Pristopnina in članarina. — Pristopnina znaša 3 Din in jo je plačati pri vstopu k društvu. Članarino, ki jo določi občni zbor, je plačevati najmanj za četrta leta naprej.

§ 9. Prenehanje članstva. — Članstvo preneha: a) vsled smrti, b) po pismeni izstopni izjavi, c) z izključitvijo po predlogu predsednikovem na podlagi sklepa glavnega odbora.

§ 10. Izključitev. — Glavni odbor izključi iz društva vsakega člana, ki s svojim vedenjem oškoduje ugled društva, ki deluje proti društvenim koristim, ali s plačevanjem članarine zaostane za pol leta. Izključenec ima pravico pritožbe na razsodišče tekom 14 dni po prejemu obvestila o izključitvi. Pritožbo, ki naj v njej navede izključenec za razsodišče potrebnega člana, je nasloviti na društvenega predsednika, koji določi drugega člana. V ostalem se je ravnati po določbi § 20.

§ 11. Poslovno leto in objave. — Društveno poslovno leto traja od 1. januarja do 31. decembra. Društvene objave se priobčjujejo v glasilu »Naš Glas«, ali pa na način, ki ga smatra glavni odbor najbolj pripravnim.

§ 12. Društvena uprava. — Društvo urejuje svoje zadeve: a) na občnih zbiorih, b) po svojem glavnem in širšem odboru na sejah, c) po pregledovalcih računov, č) po krajevnih skupinah (podružnicah), d) potom delegata pri Zvezi, e) po razsodišču (§ 20.).

§ 13. Občni zbiori. — Redni občni zbor zboruje vsako leto tekom prvih treh mesecev. O sklicanju občnega zbora obvesti člane z istočasnim naznanilom o dnevnem redu potom objave (§ 11.) glavni odbor, in sicer najkasneje 14 dni pred občnim zborom.

Predloge, o katerih naj se sklepa, je prijaviti glavnemu odboru pismeno najkasneje tekom 8 dni pred občnim zborom. Zakasneli predlogi pa lahko pridejo vseeno na dnevni red, ako za to glasuje večina pri občnem zboru navzočih članov. Sklepi občnega zbora so obvezni za vse društvene člane.

Občni zbor je sklepčen ob navzočnosti najmanj 100 članov, ki imajo pravico glasovanja. Ako občni zbor ob napovedanem času ni sklepčen, se otvori pol ure kasneje nov občni zbor z istim dnevnim redom. Ta zbor je sklepčen pri vsakem številu članov.

Sklepa se o vseh točkah obravnavanja z večino glasov. Predsednik glasuje le pri enakosti glasov in s tem odločuje. Samo ob razpustu društva mora sklepati dvotretjinska večina rednega ali izrednega občnega zbora.

Izredni občni zbor se sklicuje po potrebi; mora pa se sklicati najkasneje v 4 tednih po sklepu društvenega glavnega odbora ali če to zahteva s pismeno prijavo dotičnega predloga vsaj ena tretjina društvenih članov. Za iz-

dična, strumno javljajo in razumejo, kakor najbolj disciplinirani narednik. Služitelj seveda nič ne piše, straži pred vrati in spušča stranke v sobe, ko jih je prijavil, ali pa tudi ne — »kakor zapovedate, gospodine«. To ima tudi svojo dobro stran. Se mi vsaj ni treba otresati agentov, ki prodajajo razno robo, ker izvedo moje sporočilo, da jih »ne primam«. Služitelj pa pride na zahtevo uradnike tudi na dom buditi, če morajo zgodaj zjutraj na kolodvor.

Kmetje hodijo vsi v narodnih nošah in v opankah, celo srednješolcev se vidi mnogo tako oblečenih, če so kmečki sinovi. Vsi so pa zelo čisti; kmečke ženske so skoraj tako oblečene, kakor naše kmetice, razlike malo opaziš. Celó »cekarje« sem jih že videl nositi, čeprav je običaj, da ima vsak seljak preko ramena obešeno torbo iz volnenega domačega blaga, ponajveč rdeče barve.

V bližnji okolici mesta so po gričih nasajeni mladi hrastovi gozdiči in iztaknil sem že par lepih razglednih točk. Upam, da bodo izleti prinesli kaj več razvedrila.

redni občni zbor veljajo iste formalne določbe, kakor za redni občni zbor.

Vsem občinam zborom predseduje predsednik ali njegov namestnik.

O občinah zborih je voditi zapisnik, ki ga podpiše predsednik, zapisnikar in dva od predsednika imenovana overovatelja.

§ 14. Delokrog občnega zbora. — V delokrog občnega zbora spada: 1. Poročilo društvenega odbora ter vodstev krajevnih skupin (podružnic), 2. poročilo pregledovalcev računov, 3. sklepanje o razrešnici, 4. volitev predsednika, I. in II. podpredsednika, devet odbornikov in šest namestnikov ter dveh pregledovalcev računov, 5. sklepanje o došlih predlogih in priporočilih, 6. sprememba pravil, 7. določitev članarine, oziroma denarnih prispevkov članov, 8. sklepanje o razpustu društva (§ 21.).

§ 15. Glavni odbor (G. O.) — G. O. obstoji iz predsednika, I. in II. podpredsednika in 10 odbornikov, ki jih voli občni zbor za dobo dveh let. Namestniki se volijo za dobo enega leta. V primeru izstopa katerega odbornika stopi na njegovo mesto po vrstnem redu izvolitve namestnik. Odborniki volijo iz svoje srede tajnika in blagajnika, pa tudi druge funkcionarje, ako so potrebni. O načinu in nadaljnjem postopanju glede volitev novega G. O. ukrepa prejšnji G. O.

Vsi člani G. O. morajo imeti svojo stalno bivališče v Ljubljani.

§ 16. Naloga društvenega G. O. — 1. G. O. izvršuje društvene posle v sejah in izvaja sklepe občnega zbora (§ 13.). 2. G. O. sklepa o objavah (§ 11.) ter ukrepa o poročilih delegata (§ 12. d). 3. G. O. nadzoruje blagajniško poslovanje in upravlja društveno imetje (§ 18.). Vrhutega spada v delokrog društvenega G. O. vsaka zadeva, ki ni izrecno pridržana ukrepu občnega zbora ali drugače v pravilih ni označena.

Seje G. O., ki jih vodi predsednik ali njegov namestnik, sklicuje isti po potrebi; mora pa jih sklicati, ako to zahteva najmanj polovica vseh odbornikov. Sklepa se z večino glasov. Predsednik glasuje le pri enakosti glasov in s tem odločuje. Sejne zapisnike podpisujejo predsednik in zapisnikar. G. O. je sklepčen, ako je navzočih več kakor polovica odbornikov.

§ 17. Delokrog posameznih funkcionarjev. — a) Predsednik izvršuje vsa opravila, ki jih predpisujejo določbe teh pravil, ter zastopa društvo na zunaj in znotraj. Njegov namestnik je I. ali II. podpredsednik. Podpisuje vsako rešitev ali ukrep s tajnikom ali pa z blagajnikom, kakor to pač zahteva posebnost ali svojstvo rešitve. b) Tajnik oskrbuje vsa pisarniška dela izven društva, ki spadajo v delokrog blagajnika in podpisuje s predsednikom. c) Blagajnik vodi račune ter oskrbuje vsa pisarniška dela,

ki se tičejo blagajniškega poslovanja in podpisuje s predsednikom.

§ 18. Krajevne skupine (podružnice). — V vsakem kraju (okolišu), kjer prebiva vsaj 30 članov, se sme ustanoviti posebna krajevna skupina (podružnica), obsega vse v njenem območju bivaajoče člane. Vloge o ustanovitvi takih krajevnih skupin (podružnic) sestavlja in predlaga upravni oblastvi društveni G. O. Krajevne skupine vodi krajevni odbor, ki ga sestavlja načelnik, tajnik in trije odborniki, ki jih volijo člani krajevne skupine.

Vse osebne stanovske in druge zadeve članov, bivaajočih v območju podružnice, n. pr. intervencije, možne v okolišu iste, lahko izvrši krajevni odbor, ako ga G. O. v to pooblasti. Intervencije pri ljubljanskih oblastvih in v Beogradu pa izvršuje G. O. Člani vlagajo prošnje za posredovanje ali krajevnemu odboru, ki jih odstopi G. O., ali pa naravnost pri G. O.

§ 19. Širši odbor (Š. O.) — Da bodo zastopani v vodstvu društva tudi izvenljubljanski člani, predvsem oni iz večjih centrov, ima društvo svoj Š. O., ki sestoji iz članov G. O. in iz predstavnikov posameznih krajevnih skupin. Podružnicam (krajevnim skupinam) pristojna za vsakega začeti 300 članov en delegat. V Š. O. lahko imenuje G. O. tudi ljubljanske in podeželske člane, stoječe izven G. O., oziroma krajevnih skupin. Število predstavnikov Š. O. je neomejeno ter se

ravna po številu ustanovljenih krajevnih skupin (§ 18.) in po številu njihovih članov.

Število ostalih članov Š. O., ki niso delegati krajevnih skupin, naj ne presega šest.

G. O. pokliče po potrebi posamezne člane Š. O. k sejam G. O.

§ 20. Razsodišče. — Ako nastane med društveniki spor, ima vsaka stranka pravo, da se stranki pozvati v rozsodišče v teku enega meseca po dva člana, ki izvolijo petega kot predsednika. Če se pa o imenovanju predsednika ne morejo zediniti, ga določi društveni predsednik. Tudi o pritožbah zaradi izključitve iz društva odloča rozsodišče (§ 10.). Proti sklepu rozsodišča ni priziva.

§ 21. Razpust društva. — Društvo se razpusti vsled sklepa občnega zbora (§ 14.), ki odloča o uporabi društvenega premoženja. Ako pa razpusti društvo upravna oblast, pripada društveno premoženje revnim vdovam in sirotam bivših članov tega društva.

No. 6000/1.

Preosnove društva po vsebini priporočil pravil ne prepoznavam.

Kraljevska banska uprava dravske banovine.

Ljubljana, dne 27. februarja 1930.

L. S. Za bana
namestnik pomočnika načelnika upravnega oddelka:
Stare, s. r.

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin

Ček, račun poštne hranilnice št. 12 416.

LJUBLJANA

Vodnikov trg št. 5. - Telefon št. 2421.

priporoča svojim članom:

Vsespecerijsko in kolonijalno blago

vedno samo sveže in prvovrstne kakovosti. — Najboljša banaška moka iz lastnega mlinca Zveze naših zadrug v Adi-Bačka. Delikatese, južno sadje.

Drva in premog.

Suha, zdrava bukova drva, cela, žagana in cepljena in samo la trboveljski premog

Čevljarstvo.

Čevlje, lastni ročni izdelki po meri, vseh vrst, moški, damski in otroški iz najboljšega materiala v vseh modernih oblikah in barvah. Popravila vseh vrst po naročilu.

Cene konkurenčne! — Dostavitev na dom! — Mesečni obroki!

DRŽAVNI USLUŽBENCI! Kupujte v svoji zadrugi, širite smisel za njo med tovariši-nečlani. Od velike in močne zadruge je odvisna naša skupna boljše eksistenca.

IVAN JAX IN SIN Ljubljana, Gosposvetska c. 2.

Šivalni stroji

Izborna konstrukcija in elegantna izvedba iz lastne tovarne. 15-letna garancija. — Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno. — Pisalni stroji ADLER. Kolesa iz prvih tovarnih Dürkopp, Styria. — Pletilni stroji vedno v zalogi. Posamezni deli koles in šivalnih strojev.

Daje se tudi na obroke! Cene franko in zastonj!

Telefonska št. 2412

Štev. pošt. hran. 11.165

Vzajemna posojilnica v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Miklošičeva cesta 7

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsakovrstne kredite in posojila državnim uslužbencem proti poročilu, zaznambi na prejemke, zastavi življenjskih polic in vrednostnih listin ter vknjižbi na posestva. Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8.—2.

Medno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporoča tvrdka

A. PERSCHE

LJUBLJANA, Pred škofijo 21.

Miroslava Leitgeb

Ljubljana, Jurčičev trg 3.

Strojno in ročno vezenje zaves, pregrinjali, perila in oblek v najsolidnejši izdelavi.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic

Nogavice, žepne robce, dišeča mila, kravate, rokavice, vezene, čipke, razni trakovi, sukanec, gumbi, potrebščine za šivilje, tapetnike in krojače v največji izbiri samo pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi

Damsko in moško perilo, bluze, torbice, fltor-nogavice, rokavice, naramnice, kravate, palice i. t. d. kupite po najsolidnejših cenah pri Šterk nasl.

Miloš Karničnik, Ljubljana, Stari trg 18.

Inserirajte v „NAŠEM GLASU“!

Veletrgovina

A. ŠARABON

V LJUBLJANI

priporoča specerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. — Raznovrstno rudninsko vodo.

C. J. HAMANN

Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest in novorojenčkov, perja, modnih potrebščin - Predtiskarija modernih ročnih del.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarniška dela od najpreprostejšega do najmodernejšega. — Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem in večbarvnem tisku; brošure in knjige v malih in tudi največjih nakladah; časopise, revije, mladinske liste, plakate, letake in osmrtnice. • Zahtevajte cenik!

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov. Vizitke, pisemski in poslovni papir. • Lastna tiskovnica šolskih zvezkov. • Šolski zvezki za osnovne, meščanske in srednje šole, risanke, dnevniki in beležnice. Zvezki za okroglo pisavo št. 1, 2 in 3.

UČITELJSKA KNJIGARNA

prodaja znanstvene, strokovne, leposlovne, pripovedne in mladinske knjige; dalje knjige za osnovne, meščanske, srednje in obrtne šole; zaloga vsakovrstnega papirja, pisalnih, risalnih in šolskih potrebščin in učil; umetne in pokrajinske razglednice v veliki izbiri.

TELEFON ŠTEV. 2312. • RAČUN POŠTNE HRANILNICE ŠTEV. 10.761.